

Sociale partners doen geen machtsgreep in bedrijfsleven

Uit: Het Financieele Dagblad, 24 april 2002

Het nationaal register voor commissarissen is niet bedoeld om eigen kandidaten naar voren te schuiven. Het gaat de sociale partners alleen om kwaliteit, stelt Jacques Schraven

Marcel Metze slaat in Het Financieele Dagblad van 28 maart onder de kop 'Sociale partners grijpen de macht in bedrijfsleven' de plank volkomen mis. VNO-NCW zou met de vakcentrales een nationaal commissarissenregister hebben opgericht om samen de macht te grijpen in toezichhoudend ondernemend Nederland. En wel door via het bestuur van dat register, in casu via de selectie van kandidaat-commissarissen, vooral mensen uit eigen kring op het tapijt te helpen. Dat is het suggestieve beeld van Metze.

De auteur geeft er blijk van zich niet goed verdiept te hebben in de zaak. En geen kennis te hebben genomen van wat de door hem beschuldigde partijen bij de lancering van het register hebben gezegd over bedoelingen en spelregels. Laat ik die hier, namens VNO-NCW, nog eens uiteenzetten. Waarom zat VNO-NCW aan tafel bij het initiatief voor een vernieuwd commissarissenregister, samen met de vakcentrales en het Nederlands Centrum voor Directeuren (NCD)? Ondernemend Nederland heeft er voor een goed functioneren van het systeem van corporate governance alle belang bij dat kwalitatief goede, onafhankelijke commissarissen beschikbaar zijn. Commissarissen die hun vak en taak verstaan, waarvan zwaarte en betekenis alleen maar toenemen. Ondernemingen en de omgeving waarin deze opereren worden steeds complexer. En dan gaat het niet alleen om zaken als positionering van ondernemingen in de markt, overnames en investeringen. Maar ook om zaken als verantwoording door ondernemingsbestuurders aan de stakeholders.

Een goede toezichtstructuur en een klankbord voor bestuurders van die ondernemingen zijn voor al deze zaken heel belangrijk. Maar alle mooie structuren ten spijt, in de praktijk komt het altijd aan op de kwaliteit van de mensen die er inhoud aan geven. Daarom is het zobelangrijk dat al diegenen die op zoek zijn naar goede commissarissen of betrokken zijn bij de selectie toegang krijgen tot een brede, rijkgeschakeerde vijver van kandidaten. Ondernemingsbestuurders, raden van commissarissen zélf en straks - als het wetsvoorstel structuurregime is aangenomen - ook ondernemingsraden in ondernemingen met een structuurregime moeten die toegang krijgen. Ondernemingsraden krijgen, onder de nieuwe wet, het recht om ten hoogste een derde van de commissarissen voor te dragen in ondernemingen met een structuurregime. Daarom óók is het voor een or belangrijk te kunnen vissen in een goed en gevarieerd gevulde vijver.

Daarom hebben VNO-NCW, NCD en vakbeweging het initiatief genomen om eens te kijken hoe zij gezamenlijk kunnen bijdragen aan het toegankelijker en tegelijk groter en kwalitatief gevarieerder maken van de vijver van kandidaten. Dit heeft geleid tot samenvoeging van de bestaande registers van de vakbeweging met het Commissarissen- en Bestuursregister (vroeger gelieerd aan het NCD) en tegelijk tot versterking van de uitvoering en positionering van het nieuwe register. De beschuldiging van Metze, dat VNO-NCW, samen met de andere sociale partners, door deelname in het bestuur en beïnvloeding van de selectiecriteria nu kandidaten gaat voorsorteren en bepaalde typen kandidaten gaat bevoordelen of uitsluiten, is echter volkomen bezijden de waarheid. In de eerste plaats hebben sociale partners in de praktijk van het register geen betrokkenheid bij de selectie van kandidaten. De uitvoering geschiedt door de huidige organisatie van het vroegere Commissarissenregister. Het blijft daarbij om kwaliteit gaan. De intake en beoordeling van kandidaten gaan conform de spelregels die gelden in het huidige Commissarissenregister. Niks selectie door sociale partners of het voorsorteren van mensen uit eigen kring, zoals Metze met verwijzing naar poldermoerasgassen poneert. Ook onder de nieuwe wet blijft het verbod gehandhaafd om vakbondsbestuurders en werknemers tot commissaris te benoemen.

In de tweede plaats wordt wie en met welke kwaliteit iemand commissaris wordt niet door het commissarissenregister bepaald, maar door de klant, die kiest uit het aanbod van kandidaten. Deze worden voorgedragen door het register op basis van het gevraagde profiel.

In de derde plaats is in de opzet van het register voorzien in een raad van advies, waarin ook vertegenwoordigers van de aandeelhoudersorganisaties zitten.

In de vierde plaats is het register zeker niet het enige wervingskanaal voor commissarissen.

Belangrijk voor de beoordeling van de merites van dit gezamenlijk initiatief is dat alle partijen dat doen op basis van een gemeenschappelijke visie op de taak van de commissaris. En de gemeenschappelijke wens dat we 'Duitse toestanden' en 'or-commissarissen', die zich richten op deelbelangen, uitdrukkelijk willen voorkomen. Anders gezegd: alle partijen willen hetzelfde type commissaris, namelijk iemand die zijn of haar vak verstaat en geen vertegenwoordiger van deelbelangen is. Dat belangrijke signaal is de grote winst van dit gezamenlijke register.

Jacques Schraven is voorzitter ondernemingsvereniging VNO-NCW.